

OPINIA NR 12/2022
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
Z DNIA 24 lutego 2022 r.

dotycząca projektu rezolucji Rady Miasta Krakowa w sprawie lokalizacji Rzeźby Bohdana Smolenia – druk nr 2474-R.

Na podstawie § 30 ust. 4 pkt Statutu Miasta Krakowa stanowiącego załącznik do uchwały Nr XLVIII/435/96 Rady Miasta Krakowa z dnia 24 kwietnia 1996 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2019 r. poz. 7074, z 2020 r. 919) oraz § 4 ust. 2 i 4 uchwały Rady Miasta Krakowa z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej. (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2018 r. poz. 8898, z 2021 r. poz. 2494, z 2022 r. poz. 651) postanawia się, co następuje:

Opiniuje się negatywnie projekt rezolucji Rady Miasta Krakowa wniesiony przez Grupę Mieszkańców Miasta Krakowa w sprawie lokalizacji Rzeźby Bohdana Smolenia – druk nr 2474-R.

UZASADNIENIE

Opiniowany projekt rezolucji, zgłoszony w ramach obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej, ma na celu upamiętnienie Bohdana Smolenia w formie rzeźby z tablicą pamiątkową na rogu ulic Jabłonowskich i Czapskich w Krakowie, przy fasadzie Domu Studenckiego „Bratniak”.

W zakresie merytorycznym wątpliwości dotyczą przede wszystkim formy pomnika (w rezolucji nazwanego rzeźbą), przytwierdzonego do elewacji budynku oraz proponowanej lokalizacji w strefie objętej ścisłą ochroną konserwatorską.

W pierwszej kolejności należy podnieść, że budynek „Bratniaka” powstał w latach 1901-1903 wg projektu wybitnego krakowskiego architekta Józefa Pokutyńskiego (1859) oraz znajduje się w obrębie układu urbanistycznego dawnej IV dzielnicy katastralnej „Piasek” (obecnie obszar dzielnicy katastralnej „Nowy Świat”), wpisanego do rejestru zabytków województwa małopolskiego pod nr. A-1446/M (decyzją z dnia 15 października 2015 r.), stanowiącym tzw. strefę buforową dla obszaru wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO oraz na obszarze pomnika historii „Kraków – historyczny zespół miasta” uznanym zarządzeniem Prezydenta RP z dnia 8 września 1994 r. Warty podkreślenia jest, że na podstawie wpisu do rejestru zabytków ochroną konserwatorską został objęty również układ przestrzenny tego obszaru, zewnętrzna forma architektoniczna budynków, historyczna linia zabudowy w pierzejach ulic oraz historyczne formy kształtowania przestrzeni.

Proponowany projekt pomnika Bohdana Smolenia uzyskał negatywną opinię Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (w załączeniu), który wskazuje, że jego umieszczenie na rogu ulic Jabłonowskich i Czapskich naruszy walory układu urbanistycznego, które stanowiły podstawę dla wpisania tego obszaru do rejestru zabytków. Rzeźba przytwierdzona do narożnika „Bratniaka” zakłóci odbiór estetyczny elewacji tego budynku oraz zaburzy osie widokowe – szczególnie w kierunku południowym, z widokiem na Muzeum Emeryka Hutten-Czapskiego przy ul. Piłsudskiego oraz w kierunku wschodnim – z zamknięciem fasadą Collegium Novum i wieżą ratuszową na dalszym planie. Ponadto,

należy zwrócić uwagę na to, że tak posadowiona rzeźba zakłóci ruch pieszych w tym miejscu oraz może ograniczyć widoczność dla kierowców.

Dla obszaru „Nowy Świat” jest sporządzany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, opracowywany na podstawie uchwały nr VIII/139/19 Rady Miasta Krakowa z dnia 27 lutego 2019 r. Projekt jest na etapie przygotowywania do opiniowania i uzgodnień ustawowych. W tymże planie wskazana lokalizacja znajduje się w *Terenach dróg publicznych* klasy dojazdowej, o podstawowym przeznaczeniu pod drogi publiczne, w związku z czym ewentualne posadowienie rzeźby w tym miejscu wiązało by się z opłatami dla inwestora za zajęcie pasa i dzierżawą części zajętej działki.

Historyczne centrum Krakowa było jednym z pierwszych miast wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w 1978 r., ze względu na ogromną wartość zachowanego zespołu urbanistycznego. Montaż pomnika Bohdana Smolenia do elewacji „Bratniaka” wpłynie negatywnie na odbiór tych walorów estetycznych oraz historycznych, o które Miasto wspólnie z mieszkańcami nieustannie się troszczy, i które były podstawą do wykreowania tej szczególnej formy ochrony.

Należy podnieść też wątpliwości w zakresie formalno-prawnym. W projekcie rezolucji wskazano bowiem, iż Rada Miasta Krakowa oraz Komitet Obywatelskiej Inicjatywy Uchwałodawczej w sprawie lokalizacji Rzeźby upamiętniającej Bohdana Smolenia wnioskuje do Prezydenta Miasta Krakowa o wydanie zgody na lokalizację rzeźby. W związku z tym trzeba wskazać, iż zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.) do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał m.in. w sprawie wznoszenia pomników (wyrażania zgody na lokalizację pomnika). Zatem w kompetencji Prezydenta Miasta Krakowa nie leży wydanie zgody na lokalizację przedmiotowej rzeźby.

Mając na uwadze powyższe negatywnie opiniuję projekt rezolucji wg druku nr 2474-R.